



KENEN MUSEO?

Museotalan Teemapäivät 11.9.–12.9.2014

KOOSTE AAMIAISKESKUSTELUISTA

Perjantai 12.9.2014 Ravintola Lämpö

2. Kysy, kuuntele, kerro! Miten osallistua avoimessa prosessissa?

Aiheeseen johdattelivat Sanna Marttila, Aalto-yliopisto ja Tapani Sainio, Museovirasto

Etukäteen valmiiksi suunniteltu ei välttämättä nykyään ole puoliksi tehty. Kuinka saada ideat eteenpäin ja palautetta muilta? Kuinka varmistaa, että projekti vastaa todellisiin tarpeisiin? Kuinka saada uusia ideoita yhteisöltä ja kuinka voidaan yhdessä miettiä toteutustapoja? Keskustelussa käydään lävitse konkreettisia tapoja osallistaa yhteisöjä matalan kynnyksen tavoilla.

Työpajassa keskusteltiin siitä, minkälaisia työskentelymenetelmiä ja osallistumisen tapoja voidaan hyödyntää avoimissa prosessissa jossa osallistujilla on mahdollisuus vaikuttaa työn lopputuloksiin ja joka mahdollistaa esimerkiksi projektin toteuttamisen ketterällä tavalla.

Työpajassa avoin prosessi jaettiin kolmeen vaiheeseen ja yhdessä hahmoteltiin sitä, minkälaisia kysymyksiä kuhunkin vaiheeseen liittyy.

Aloitukset:

- Kartoitus: miten löydetään kumppaneita, miten yhteisö identifioidaan tai löydetään ja miten yhteisöön otetaan kontaktia?
- Miten aloitetaan yhteistyö?
- Minkälaiset kontribuutiot ovat toivottuja tai tavoiteltuja?
- Yhteisten pelisääntöjen ja toimintatapojen luominen ja kirjaaminen
- Keskenäisyyden hyväksyminen. "Julkaise varhain, julkaise usein -periaate"
- Resurssien kartoitus. Kuinka paljon varataan resursseja yhteistyön ja avoimen prosessin fasilitointiin?

Tärkeiksi asioiksi todettiin:

- Osallistujilla on yhteinen jaettu ymmärrys ja tavoitteet
- On ilmaistu selkeästi, ketkä projektissa voi tehdä päätöksiä ja missä vaiheessa päätöksiä tehdään
- Osapuolten keskinäinen luottamus ja kommunikointi
- Ison projektin pilkkominen pienemmiksi paloiksi
- Resurssien kartoitus

Tärkeitä ratkottavia kysymyksiä ovat myös:

- Edellyttääkö osallistavuus muutoksia toimijoiden perinteisiin rooleihin?
- Miten muutetaan perinteinen "ylhäältä-alas" -toiminta?
- Jos kyseessä on projekti jossa tuotetaan aineistoa, missä se säilytetään ja kenellä on pääsy siihen?
- Miten päätöksentekoa voisi hajauttaa?
- Kuinka tukea monentasoista osallistumista – esim. osallistuminen yhteen tapahtumaan tai sitoutuminen koko prosessiin.

Keskikohta:

Prosessin kuluessa olennaisia asioita ovat:

- Odotusten hallinta ja kommunikointi
- Ajantasainen viestintä kaikille osapuolille
- Omistajuuden jakaminen.
- Miten sovitaan käytännössä? Kenelle kuuluvat tekijänoikeudet? Miten tulokset mahdollisesti lisensioidaan? Tai miten viestitään osallistujien panoksesta?
- Organisaation joustavuutta tarvitaan, mikäli esimerkiksi suunta projektissa muuttuu

Lopetus – ja uudet alut:

- Mikäli toiminta loppahtaa ennen suunniteltua, tärkeä keskustella sekin avoimesti.
- Miten palkita osallistujia?
 - Osallistuneet voivat esim. järjestää päättäjäiseksi yhteisen illallisen.
 - Mikäli projektissa on mahdollista tuottaa esim. tallenne, se voi toimia hyvänä muistona kaikille osallistuneille
- Tärkeää on dokumentoida prosessi ja kuvata se – mitä opittiin ja mikä olisi voinut mennä paremmin?
- Prosessin kuvauksessa on hyvä laatia kuvaukset myös vaihtoehtoisista lopputuloksista: mihin suuntiin olisi voitu projektissa myös mennä
- Miten mahdollistaa ideoiden ja formaatin kopioiminen uusiin projekteihin? Sillä se on aivan sallittua!

- Ylläpito tulee miettiä jo suunnitteluvaiheessa – miten toiminta jatkuu varsinaisen projektin jälkeen, vai jatkuuko?
- Miten uudet projektin idut ja versot voivat raportoida, että jatkavat teeman kehittelyä

Koosteen kirjoittaja: Tapani Sainio, Museovirasto